

VOOR EEN SAMENLEVING MET AMBITIE

Belastingverlaging voor iedereen

Alle schijven: min 3%

- AOW is en blijft op 65
- Hypotheekrenteaftrek: niet aan tornen
- Zalmnorm handhaven

De inkomstenbelasting gaat voor alle tariefschijven omlaag met 3 procent. Bijna elke Nederlander profiteert. Dat zijn netto euro's waar iedereen wat mee kan. De AOW-leeftijd blijft bij de VVD staan op 65. Vanaf die leeftijd betaal je hier geen premie meer voor: geen fiscalisering. Daar hebben de oudere generaties recht op. Geen onduidelijkheid, maar helderheid.

De hypotheekrenteaftrek staat voor de VVD als een huis. Deze zekerheid is de basis voor een gezonde woningmarkt. Daar willen wij geen bom onder leggen. En ook niet de deur op een kier zetten.

De voorgestelde belastingverlaging geeft vrijwel alle huishoudens fors meer koopkracht. Ook voorkomt dit een loon-

golf en het gevaar van een nieuwe economische recessie. De gebruikelijke looneisen kunnen namelijk beperkt blijven, omdat men er al netto flink op vooruit gaat. Kortom, mensen houden meer over, zonder dat ons land daardoor te duur wordt voor het buitenland. Zo houdt Nederland de ingezette groei vast.

Solide overheidsfinanciën, dat betekent doorgaan met aflossing van de staatsschuld. Nu zijn we met zijn allen jaarlijks 13 miljard kwijt alleen al aan rente. In lijn met de vermaarde Zalmnorm moeten meevallers op de begroting blijvend worden aangewend voor schuldaflossing. Geen potverteren op kosten van onze kinderen.

Kinderopvang moet gratis

Voor werkende en ondernemende ouders wordt de kinderopvang gratis. De VVD vindt het belangrijk dat gezinszorg en carrière kunnen samengaan. Werkende moeders zijn ook goede moeders. Wie bijzondere wensen voor de opvang heeft, betaalt bij.

Bovendien zullen alle basisscholen voor- en naschoolse opvang aanbieden voor kinderen van vier tot twaalf jaar oud, als de ouders dat willen. Er is dan elke werkdag plek van half acht 's ochtends tot half zeven 's avonds. Scholen moeten deze voorziening bieden vanaf 1 augustus 2007. Deze vorm van kinderopvang is tot stand gebracht door de VVD.

Discriminatie: altijd verboden

In ons land wonen meer dan 180 nationaliteiten. Dat geeft kansen en problemen. Om de kansen te vergroten moet elke vorm van ontoelaatbaar onderscheid worden uitgebannen.

Daarom hecht de VVD sterk aan Artikel 1 van de Grondwet: discriminatie is 'niet toegestaan'. Het mag in onze samenleving niet uitmaken wat iemands afkomst is, of iemand man of vrouw is en welke seksuele geaardheid men heeft. Geen discriminatie op de arbeidsmarkt, bij toegang tot voorzieningen en in de om-

gang tussen burgers. Artikel 1 van de Grondwet is niet voor niets artikel 1. Het is de fatsoensnorm van en voor onze samenleving.

Daarom moet Artikel 1 voorrang krijgen op onze andere grondrechten. Dan kunnen bijvoorbeeld scholen geen beroep meer doen op de vrijheid van onderwijs of religie om, zeg, een homoseksuele docent of een islamitische stagiaire te weren.

Bovendien moet het mogelijk worden in geval van overduidelijke discriminatie

bij sollicitaties – die het functionele onderscheid te boven gaat – zelf naar de kantonrechter te stappen.

Grondwet Artikel 1

Allen die zich in Nederland bevinden worden in gelijke gevallen gelijk behandeld. Discriminatie wegens godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook, is niet toegestaan.

Respect voor gezagsdragers

Als je een willekeurige persoon een klap geeft, sla je een burger – en dan moet je worden bestraft. Als je een politieagent, een leraar, een ambulanceverzorger of een treinconductor een klap geeft, sla je iemand die optreedt namens en voor ons allemaal – en dan verdien je een driedubbele straf. Dan krijg je zonder pardon een flinke douw. Het is tijd dat we onze vertegenwoordigers in de samenleving steunen. Zij vervullen belangrijke rollen en moeten zich gesteund weten. Overtredingen ten opzichte van zulke gezagsdragers moeten we dus zwaarder straffen.

Politiek in klare taal

Als je wilt dat politiek leeft, dan moet je klare taal spreken. Mensen moeten discussies en besluiten kunnen volgen. Veel taal van ambtenaren en politici zit vol afkortingen en jargon dat buiten Den Haag niet wordt begrepen. Een nieuw kabinet moet afspreken dat alle

plannen, eisen en regelingen die mensen aangaan worden getoetst op taalgebruik. Dat dwingt ook het politiek debat naar keuzes op hoofdlijnen, weg van de vierkante millimeter. Ontoegankelijkheid moet worden uitgebannen. Voor verstaanbare politiek.

Wonen waar en hoe je wilt

Mensen moeten zelf kunnen beslissen waar en hoe ze wonen. Het overgedetailleerde Bouwbesluit kan worden ingeruild voor regels op hoofdlijnen. Want waarom moet een deur per se 2,30 m hoog zijn? Welstandscommissies worden afgeschaft, behalve voor monumentale panden en beschermde stads- en dorpsgezichten. Ook moeten er meer kavels beschikbaar komen – groot en klein – om zelf te bouwen.

Jongeren moeten sneller een huis kunnen krijgen: koop of huur. Dat betekent meer koophuizen bouwen, vooral voor ouderen en starters, en de doorstroming op de huurmarkt versnellen. Bijvoorbeeld door huurders te laten kiezen tussen een contract met langere of kortere looptijd. Huurprijzen zouden simpelweg een percentage van de waarde van de woning moeten zijn, zoals jaarlijks door alle gemeenten be-

paald. Zet de prijzen van het hele huurwoningbestand op internet en elke huurder weet of hij of zij te veel betaalt.

Na afschaffing van het gebruikersdeel nu ook afschaffing van de OZB voor de huiseigenaren. Eindelijk een einde aan die rare woonbelasting!

En laten we over kraken duidelijk zijn: dat kan niet. Je eigendom moet veilig zijn. Om langdurige leegstand tegen te gaan hebben gemeenten andere mogelijkheden dan krakers tolereren of zelfs uitnodigen. Dus snel een kraakverbod.

Vakmanschap op school

Onze economie kan niet zonder vakmensen. Scholen moeten vakmanschap in ere herstellen. Het beroepsonderwijs mag weer trots uitstralen.

In het vmbo is intensiever contact met de praktijk, voor leerlingen én leraren, een noodzaak. Weg met het idee dat theorie belangrijker is dan praktijk.

Ondernemerschap wordt aangemoedigd. Het verlaagt de drempel wanneer je op school bijvoorbeeld al eens een bedrijfsplan hebt geschreven, weet hoe je

geld bij de bank kunt lenen of wat de belastingdienst van je vraagt.

Scholen van mbo en hbo moeten net-afgestudeerden helpen met kennis en fondsen om zelf een bedrijfje te starten. Begeleid en investeer mee.

Af en toe een opfriscursus en open toegang tot kennis versterkt de levenslange band tussen school en leerling. Ook kunnen succesvolle oud-leerlingen voor de klas hun verhaal vertellen: niets zo inspirerend als een rolmodel.

Voor een samenleving met ambitie

Wij hebben veel in Nederland waar we trots op kunnen zijn. Maar er is ook een aantal zaken dat verder moet verbeteren. De wereld verandert razendsnel en wij zullen daar goed op moeten inspelen. Dat vraagt om duidelijke keuzes. Precies waar verkiezingen over gaan.

De politiek maakt net als iedereen fouten. Op zich niet erg, als je er maar van leert. Te lang blijven aanhikken tegen onvermijdelijke veranderingen is zo'n fout. Durven doorpakken is een goeie Nederlandse eigenschap. Net als vertellen waar het om gaat. In begrijpelijke taal, kort en duidelijk.

Wij hebben veel te winnen in de komende jaren, maar dan moeten we daarvoor kiezen. Wij kiezen voor een welkome samenleving, maar ook voor strenge eisen aan nieuwkomers. Wij kiezen voor een leven lang leren en jezelf ontwikkelen, voor het plezier van werk voor ieder die kan. Wij kiezen voor een overheid die er is voor de burgers.

Wij kiezen voor heldere spelregels met duidelijke consequenties. En ook kiezen we voor een samenleving die kansen biedt aan iedereen, zonder onderscheid.

Want wij willen een samenleving met ambitie, voor iedereen!

Erfbelasting gehalveerd

De belasting die je betaalt op erfenissen is wrang en onrechtvaardig. Oude mensen hebben vaak lang gespaard, bijvoorbeeld om hun huis af te betalen. Als ze overlijden is dat geld voor de erfgenamen, vaak de kinderen. Dan moet de overheid geen deel van de opbrengst opeisen in de vorm van 'successierecht'. Laten we daarom beginnen deze belasting met de helft te verminderen.

Minder files

Files zorgen voor economische schade en zijn slecht voor de verkeersveiligheid. Daarom moeten nieuwe wegen worden aangelegd en bestaande wegen verbreed of gestapeld. Kilometerbeprijzing, waarbij je gebruik in plaats van bezit van de auto belast, is een goed middel voor verkeersregulering. Ter voorkoming van lastenverhoging moeten bij de invoering ervan de luxebelasting (bpm) en de motorrijtuigenbelasting navent worden verlaagd dan wel afgeschaft.

Lef moet lonen

SIMPEL JE EIGEN BEDRIJF STARTEN

Een eigen bedrijf starten wordt nu vaak ervaren als een sprong in het diepe. Gedoe met regels, lastig om aan geld te komen. In ons land zijn nog te weinig starters. Wij willen daarom het aantal starters in vier jaar verdubbelen. Mensen met lef een kans geven. Niets is zo goed voor de sfeer in de economie.

Daarom komt er een belastingvakantie voor starters: nieuwe ondernemingen worden de eerste drie jaar vrijgesteld van belasting op winst.

De belastingdienst en de Kamer van Koophandel bieden betere en snellere service: één startersloket waar je al je zaken kunt regelen.

Aan de andere kant moet het wettelijk en sociaal aanvaardbaar zijn om te falen en failliet te gaan. Doorstarten moet makkelijker worden. Een ondernemer die met schulden eindigt moet binnen drie jaar weer met een schone lei kunnen beginnen.

Een bedrijf overdragen, bijvoorbeeld

aan je kinderen, zou fiscaal gunstiger moeten worden.

VERTROUWEN VOORAF, CONTROLE ACHTERAF

Te vaak smooit georganiseerd wantrouwen eigen initiatief en ondernemingszin. De overheid besteedt eindeloos tijd aan formulieren en controle vooraf en aan inspectie tijdens de pro-

ductie. Terwijl het zou moeten gaan om controle achteraf: wat komt er hoe van de band rollen? Daarom moeten al die vooraf-stempels en vergunningen voor het overgrote deel worden afgeschaft. Je moet beginnen met vertrouwen. Wel moeten de spelregels dan glashelder zijn, zodat ieder weet waaraan hij zich moet houden. De keerzijde is namelijk: wie het vertrouwen schaadt, moet de harde consequenties voelen. Beter tien regels met één strenge inspecteur, dan een ondoordringbaar regelwoud.

Van wantrouwen naar vertrouwen: het is een gigantische omslag van denken. Het bespaart drastisch kosten bij de overheid, geeft lucht aan ondernemingen, maar vraagt strenge handhaving.

ALLE ENERGIE EN ERVARING BENUTTEN

De VVD wil dat zoveel mogelijk mensen aan de slag zijn en blijven. De samenleving heeft de energie en ervaring van nieuwkomers, vrouwen en de oudere generatie hard nodig.

Wij willen meer vrouwen op hogere posities. Het is tijd om het mannenbolwerk in het bedrijfsleven en bij de overheid te doorbreken, bijvoorbeeld door publicatie van bedrijven die in dit opzicht achterblijven.

Langer doorwerken moet ook mogen. Het is toch te gek dat mensen die tot hun 67ste of 70ste een bijdrage aan de samenleving willen leveren aan de kant worden gezet. CAO's die dit verbieden, moeten zelf worden verboden. Ook behouden ondernemers die na hun 65ste doorwerken hun zelfstandigenaftrek.

Er worden stimulerende maatregelen genomen zodat mensen meer werken en zoveel mogelijk mensen ten minste tot hun 65ste werken. In dit kader wordt ook

Durfkapitaal aan de keukentafel

Je buurmeisje heeft een goed idee, bijvoorbeeld het opzetten van een nagelstudio. Het eerste begin is dan vaak de grootste stap. Zij heeft 4000 euro nodig, maar omdat ze geen vast inkomen heeft komt de bank niet over de brug. Als jij na haar enthousiaste uiteenzettingen besluit die 4000 euro in haar plan te investeren, neem je een groot risico. Precies de reden dat de bank er niet aan begint. Dat risico moet dus flink worden beloond, want al die startende buurmeisjes en -jongens zijn de motor van de banengroei. Daarom zou het goed zijn als de risicodragers de eerste drie jaar geen belasting hoeft te betalen over al het rendement op de ingelegde som geld.

de overdraagbare heffingskorting voor niet-werkende partners in twintig jaar afgebouwd. Urgent is een betere individuele meeneembaarheid van pensioenen en meer duidelijkheid wat er gebeurt bij overstappen.

KENNIS UIT DE HELE WERELD

Er is een wereldwijde slag om talent gaande. Nederland moet gastvrijheid uitstralen om daarin wervend te zijn. We moeten dus slim omgaan met immigratie. Slim door ons te richten op geschoolde mensen. Bedrijven die experts of talenten uit het buitenland willen aantrekken moeten niet steeds stuiten op onnodige bureaucratie. Dan zeggen die mensen: 'Laat maar, graag of niet.'

Maar ook slim omdat we kijken met wie we een goede toekomst kunnen opbouwen. Sommige mensen zijn puur op basis van persoonlijke talenten welkom: een innovatieve ondernemer, een zelfstandig onderzoeker of creatief top-talent. Ze worden beoordeeld op basis van een puntensysteem. Hoe groter de waarde van een immigrant voor onze arbeidsmarkt, hoe meer punten worden toegekend en dus hoe makkelijker diegene kan binnenkomen.

Ook moeten bedrijven buitenlandse seizoensarbeiders kunnen inzetten. Bij deze tijdelijke arbeid past echter geen gezinshereniging of recht op sociale zekerheid.

Steeds moeten we heldere keuzen maken, door strenge eisen te stellen. Maar wie eenmaal binnen is, moet zich welkom weten.

Van werk naar werk

Vaste banen voor het leven bestaan niet meer. In een loopbaan maakt iedereen wel eens overstap om vooruit te komen. Soms ook word je er door omstandigheden toe gedwongen. Maar werkloos? Nee, je zit 'tussen-twee-banen', zoals dat past bij een groei-economie. Werknemers én werkgevers hebben die wendbaarheid.

Het ontslagrecht moet eenvoudiger en duidelijker op basis van vaste criteria en een normvergoeding. Eén loket voor de administratieve afhandeling: het CWI. Dan weet iedereen waar hij aan toe is.

Om mensen te stimuleren sneller nieuw werk te zoeken wordt de maximale duur van de werkloosheidsuitkering gehalveerd van 38 tot 19 maanden. Deze uitkering kan dan wel de eerste drie maanden iets omhoog, tot 80 procent van het laatstverdiende loon. De werkgevers spannen zich substantieel meer in voor opleiding en bijscholing van hun personeel. Geen werknemer hoeft dan als een konijn in de koplampen van een dreigende herstructurering te kijken. Weerbaar

op weg naar de volgende baan. (Of de eigen zaak!)

UIT DE KAARTENBAKKEN

Niemand in onze samenleving hoeft in armoede te leven. Dat is een kwestie van beschaving. Daarom hebben wij in Nederland een prima sociaal vangnet voor mensen die echt niet (meer) kunnen werken.

Veel mensen die jarenlang als 'onbemiddelbaar' wegstoefden in de kaartenbakken van de sociale diensten zijn daar uitgekomen. Sociaal beleid moet daarom altijd gericht zijn op het vinden van werk, stage of opleiding: weg uit de uitkering. Als mensen zich daarvoor onvoldoende inzetten, de taal niet leren of frauderen, passen sancties.

Er blijft altijd een groep voor wie betaald werk een stap te ver is. Deze mensen krijgen bijstand, maar in ruil daarvoor vragen we diegenen die dat kunnen iets terug te doen voor de samenleving. Denk aan vrijwilligerswerk of mantelzorg. Zo voorkom je bovendien sociaal isolement.

Onder de 27 jaar is er geen bijstand. Jongeren kunnen leren of werken. Er is genoeg te doen in de samenleving.

Land in zee

In het kielzog van de wereldwijde informatiestromen groeien de goederenstromen. Voor Nederland als sterk overslag- en transportland liggen hier geweldige kansen. Daartoe is wel een radicale doorbraak nodig in de inrichting van onze zee- en luchthavens en het spoorwegen- en wegennet. De zeehavens van Rotterdam en Amsterdam integreren hun bedrijfsstructuur. Een snelle spoorlijn zorgt ervoor dat je in de Randstad binnen het uur van de ene op de andere plek bent. De verbindingen met de andere economische regio's, in Nederland én over de grens, worden verbeterd; goed voor de ontsluiting van minder bevolkte gebieden.

Ook onze luchthavens moeten kunnen groeien. We hebben een kortetermijnplan, maar moeten ons verplichten ook

innovatief aan de slag te gaan voor de lange termijn, voor 2030.

Zo is er de gedachte Schiphol zich als incheckpunt, met alle bedrijven en kantoren, op zijn plaats te laten, maar starten landingsbanen naar zee te verplaatsen. Supersnelle verbindingen zouden passagiers in vijf minuten naar het vliegtuig brengen. De geluidsoverlast zou geheel verdwijnen. Bovendien komt onder de huidige aanvliegroutes, waar

het nu nog lawaaiig is, veel ruimte vrij voor woningbouw en groene recreatie.

Evenzo is er het idee van landwinning voor de kust van Zuid-Holland. Dat zou het achterland kunnen beschermen tegen het water, nu de zeespiegel stijgt en de bodem zakt. Ook dit plan schept in de overvolle Randstad ruimte voor woningbouw en recreatie – en wie weet ooit voor een vliegveld.

Wat het ook wordt, de luchtvaart moet kunnen blijven groeien. De investeringen zijn daarbij fors en moeten over decennia worden uitgesmeerd. Maar een dergelijk project zou een enorme impuls zijn voor de Nederlandse economie en werkgelegenheid. De verworven kennis zou wereldwijd kunnen worden geëxporteerd. Het zou bovendien het gevoel versterken dat we in dit land wat kunnen, zoals voorheen de Afsluitdijk en de Deltawerken. Trots op onze nieuwe waterwerken.

De Randstad één provincie

De Randstad is in feite één miljoenenstad à la Parijs, Londen of New York. Bestuurlijke schaalvergroting is dan ook een must. Om te beginnen worden de vier provincies Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland opgeheven en vervangen door één Randstadautoriteit. Ook Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht en Almere werken daarbinnen samen.

Iedere jongere kan wel iets goed. De een is handig, een ander is creatief, een derde kan goed leren. Scholen en universiteiten moeten elke leerling door variatie in aanpak de kans bieden op een succesvolle toekomst.

Taalles aan peuters werpt vruchten af. Vooral bij kinderen van ouders die zelf niet goed Nederlands spreken. Het is jammer als kinderen al met een achterstand in groep 1 van de basisschool beginnen. Door op het consultatiebureau verplichte taaltesten af te nemen en taallessen aan te bieden kan dit worden voorkomen.

De kinderopvang wordt voor werkende en ondernemende ouders gratis. Maar betaalbaarheid is pas de helft van het verhaal. Minstens zo belangrijk is zeker weten dat je kind ergens veilig en fijn kan spelen, sporten of huiswerk maken. Veel scholen vormen zich om tot 'brede scholen'. Daar zijn na schooltijd alle voorzieningen voor sport, cursus en taalles, toegankelijk voor iedereen in de buurt. Met een investering van 150 miljoen euro kunnen al duizend basisscholen een nieuwe ruimte bijbouwen of oude lokalen aanpassen tot opvangruimte of knutselhok.

Het algemeen kennisniveau op de basisschool moet omhoog. Rekenen, Nederlands en één vreemde taal, dat is de basis voor je toekomst.

Het is volstrekt onaanvaardbaar dat jaarlijks meer dan 50.000 jongeren zonder diploma de school verlaten. Verantwoordelijkheid hiervoor moet worden gelegd bij de scholen, die de leerlingen in overleg met de ouders binnenboord

moeten houden. De overheid zorgt voor een betere handhaving van de leerplicht en de leerwerkplicht tot 23 jaar. Je moet jongeren uit bed sleuren, erbij betrekken en niet lijdzaam – of soms stiekem opgelucht – toezien als ze niet meer komen opdagen.

Carrière voor de klas

Leraren hebben een fantastisch beroep, maar worden te weinig gestimuleerd hun vak zelf vorm en inhoud te geven. Ze kunnen eigenlijk alleen carrière maken als manager binnen de school. Veel jonge, enthousiaste leraren gaan na een aantal

jaren lesgeven naar het bedrijfsleven. Sommigen worden vervolgens als onderwijsconsultant voor veel geld door de scholen ingehuurd: de wereld op zijn kop. Het beroep van leraar, in basis- en voortgezet onderwijs, moet en kan interessanter. Carrière maak je voor de klas.

Zo moet een goede leraar meer kunnen verdienen dan een middelmatige leraar, zodat het loont meer energie in het vak te steken. En waarom zou een goede vmbo-leraar dan niet hoger kunnen uitkomen dan een matige vwo-leraar?

Bijscholing wordt vergoed zodra je vijf jaar voor de klas staat. Dat betekent drie

maanden inhoudelijk bijtanken – om extra gemotiveerd weer door te gaan voor de klas.

Er komt minder management. Bureaucratie wordt aan banden gelegd. Dat geeft ruimte aan persoonlijke invulling van het vak.

Het adviseren van buitenaf wordt teruggedrongen. Scholen, gebruik je eigen mensen.

Universiteiten en hogescholen naar de top

De Nederlandse universiteiten en hogescholen moeten ambitieuzer worden:

meer vragen van zichzelf en van de studenten. De eerste willen zijn. Amerika en China weten nu de beste studenten en wetenschappers te lokken. Die moeten hier willen blijven – en komen!

Toponderzoek betekent intensieve samenwerking tussen universiteiten en hogescholen op innovatief, kapitaalintensief, inter- en/of multidisciplinair gebied. Instellingen zullen daarop worden getoetst. Ook zal een groter deel van het budget moeten worden verdiend met onderzoekscontracten, octrooien en patenten.

Universiteiten moeten concurreren op onderwijs. Meer variatie in hoogte van collegegelden en selectie van nieuwe studenten maken dat mogelijk. Toetreding van nieuwe aanbieders van hoger onderwijs, inclusief buitenlandse, wordt in beginsel niets in de weg gelegd.

Innovatie

Uitvinden, vernieuwen en ontdekken zijn wezenlijk voor de Nederlandse economie. Innovatie zit niet alleen in techniek, maar ook in mensenwerk, in nieuwe manieren van organiseren en toepassen. Vaak betekent innovatief zijn een vraagstuk benaderen vanuit verschillende invalshoeken of op de grens van vakgebieden. Dat kun je niet vanuit één organisatie. De meest kansrijke aanpak is open samenwerking tussen bedrijven (grootbedrijf en MKB), kennisinstellingen, universiteiten en hogescholen en de overheid. Regionale aanpak, zoals Brainport Eindhoven, en een landelijke aanpak, zoals met de MKB-vouchers, kunnen beide werken. Open de kluisen van kennis!

Kansen bieden

Veilig op straat

Veiligheid is de oudste en belangrijkste taak van de overheid. Glasheldere spelregels zijn daarbij cruciaal. Mensen moeten weten waar ze aan toe zijn. Consequente handhaving is ook nodig. Anders neemt niemand de regels meer serieus.

Daders van vandalisme moeten weten dat ze er niet mee weggelopen en betalen de schade tot de laatste cent. Ouders worden financieel medeaansprakelijk voor hun minderjarige kinderen. Papa en mama's portemonnee handhaaft mee!

De burgemeester kan voor kleine vergrijpen boetes uitdelen: de 'aso-bon'. Agenten maken carrière op straat en niet op het politiebureau. Opdat de zaken die lokaal spelen daadwerkelijk worden berecht, werkt één officier van justitie nauw samen met de agenten in een buurt of dorp. Deze vaste 'buurtofficier' weet wat hij onder de aandacht van de rechter moet brengen. Via de politie houdt hij buurtbewoners op de hoogte van justitiële ontwikkelingen.

Winkeliers krijgen toegang tot een landelijke database met foto's en gegevens

van onverbeterlijke gauwdieven. Wie iemand op heterdaad aanhoudt, verdient betere wettelijke bescherming.

Voor de buurt, tegen de hufters

Herrie, rotzooi, nachtelijke drinkgelagen en ander wangedrag. Zulke vormen van ernstige overlast kunnen het leven van omwonenden totaal verwoesten. Buurtbewoners staan vaak machteloos en durven door bedreigingen en fysiek geweld geen melding of aangifte bij de politie te doen.

Als buurtbemiddeling faalt, hebben verhuurders, de gemeente en de politie heel wat maatregelen ter beschikking: huuropzegging, plaatsing in hufterwoningen of woningsluiting. Aan overlastgevende bezoekers kan een straatverbod worden opgelegd. Geluidsinstallaties

kunnen in beslag worden genomen. Bij bedreigingen moet de politie onmiddellijk klaar staan. De burgemeester moet kiezen voor de buurt en dus tegen de hufters. Daarbij kan hij of zij worden geholpen door een minder overdadige rechtsbescherming voor de overlastveroorzakers. Dezen krijgen nu te vaak juridisch uitstel, ten koste van de burens. Ook moet de burgemeester kunnen overgaan tot dwangopname van overlastgevende psychiatrische patiënten.

MINISTER VAN VEILIGHEID

Het overgrote deel van de dagelijkse veiligheid ligt dicht bij de burger en is gediend bij lokale aandacht. Burgemeesters kunnen daartoe beschikken over voldoende mensen en middelen. Een aantal zaken, zoals bestrijding van terrorisme en van zware criminaliteit, vereist echter permanent een nationale benadering. Aan zulke landelijk vastgestelde doelen levert de lokale politie vanzelfsprekend haar bijdrage.

Er komt eindelijk een minister van Veiligheid. Op een apart ministerie bepaalt deze het beleid en de landelijke prioriteiten rond veiligheid. Dit omvat politie, inlichtingen, terrorisme, grensbewaking, crisisbeheersing en rampenbestrijding, en openbaar ministerie.

MISDAAD EN STRAF

Het oplossingspercentage van misdrijven moet omhoog. Een landelijke DNA-databank kan hierbij helpen. Nodig is ook de permanente beschikbaarheid van alle opsporingsinformatie voor de politie overal in het land. Alle technische hindernissen daarvoor worden op de kortst mogelijke termijn opgeruimd.

Rechtsherstel vraagt om een snelle en passende bestraffing van de dader. Na een veroordeling moet de gevangenisstraf van de dader sneller ingaan: meteen de bak in. Om gevangenisstraf te ontlasten wordt meer gebruik gemaakt van meerpersoonscellen en wordt de mogelijkheid van vrijlating op borgtocht van voorlopig gedetineerden ingevoerd.

Taakstraffen worden zwaarder en langer. Een 'alternatieve straf' moet tenslotte wel een straf blijven. De maximum tijdelijke gevangenisstraf voor moord wordt verhoogd naar 30 jaar.

Rechtsherstel na een misdaad betekent ook bescherming van het slachtoffer. Daarom neemt de staat in geval van een toegewezen schadevergoeding aan het slachtoffer de invordering van de claim op de dader over. De overheid is immers veel beter dan een mishandelde bejaarde of bestolen winkelier in staat achter het geld van een crimineel aan te gaan.

Juichen voor Oranje!

Samen trainen in de modder, samen juichen voor je club: sport brengt mensen bij elkaar. Sport stimuleert de ondernemingsgeest, belooft eigen initiatief en draagt bij aan een gezonde levensstijl. Ook kunnen sportclubs een prachttrol spelen bij de integratie. Top- en breedtesport, ook voor gehandicapten, moeten worden gestimuleerd. Sportverenigingen, scholen en buitenschoolse opvang moeten nauw samenwerken om de schoolgaande jeugd zoveel mogelijk te laten bewegen, liefst vijf uur per week. In samenwerking met landelijke sportbonden worden jaarlijks scholenscompetities georganiseerd.

Top sporters krijgen de ruimte om zich te ontwikkelen door goede voorzieningen op het vlak van onderwijs en (medische) technologie. Nederland op weg naar een echt sportland!

Groen wonen, leefbare dorpen

Ons land wordt altijd voorgesteld als klein, dicht bevolkt en dicht bebouwd. Veel mensen zitten vast in de stad, driehoog achter zonder uitzicht, terwijl ze liever een stukje groen zouden hebben. Maar Nederland is niet vol. Bij de huidige bouwdichtheid is slechts 12,2 procent van het hele grondoppervlak bebouwd. Voor wonen, werken en infrastructuur. Liefst 87,8 procent is onbebouwd. Een

klein gedeelte daarvan is bos, water, recreatie en andere natuur, waaraan niemand wil tornen. Waardevol groen moet beschermd blijven. Maar van het onbebouwde oppervlak bestaat driekwart uit landbouwgrond.

Op het platteland zien mensen de voorzieningen in hun dorp versralen. Wonen kan bijdragen aan leefbaarheid en bedrijvigheid in het landelijk gebied.

Uit berekeningen blijkt dat drie woningen één structurele arbeidsplaats opleveren. Bouwen geeft dorpen vitaliteit. Het biedt aan de jeugd de kans in het eigen dorp te blijven. Plus aan nieuwe bewoners de kans op dat huis in het groen – op grote kavels én kleine kavels.

TROTS OP DE LANDBOUW

De Nederlandse agribusiness levert een belangrijke bijdrage aan onze welvaart. Zo wordt zestig procent van alle sierteeltproducten in de wereld verhandeld in Nederland en zijn we wereldwijd de derde exporteur van voedsel, bloemen en planten. Toekomstgerichte ondernemers moeten op deze vrije markt hun inkomen kunnen verdienen met een veilige en duurzame productie. Ze doen dat met zorg voor het welzijn van de dieren en voor de landschappelijke omgeving. We ondersteunen die landschaps- en natuurzorg als een belangrijk onderdeel van het moderne agrarisch bestaan, dat waardering verdient. Landbouwsubsidies en andere marktversturende maatregelen moeten wereldwijd worden afgeschaft, met als uitgangspunt een gelijk speelveld. Productie van duurzame energie door de land- en tuinbouwsector wordt gestimuleerd. Onderzoek in de agribusiness richt zich op duurzame productie. De Wageningse Food Valley, waar universiteiten en innovatieve bedrijven samenwerken, laat zien hoe toonaangevend Nederland hierin is.

ENERGIE VERGT ACTIE NU

We moeten ons voorbereiden op een forse inkrimping van de fossiele brandstoffen in de komende decennia. Het is onverantwoord een of meerdere bronnen van energiewinning voor de toekomst uit te sluiten. Kernenergie hoort daarbij als onderdeel van de mix. Nieuw onderzoek naar en toepassing van zonne- en kernenergie, biomassa en andere bronnen is urgent. Het zekerstellen van een energie die betaalbaar is voor mensen en bedrijven kan alleen in Europese context. Duurzaamheid is daarbij een zaak van toenevend belang. Milieu is een evenwaardig element in de totale afweging, geen bijzaak of af te kopen restpost. Maatregelen worden getroffen ter nakoming van de Europese afspraken inzake biobrandstof en het Verdrag van Kyoto over vermindering van CO2-uitstoot.

POLITIEK ASIEL

Nederland moet een evenredig deel van de echte vluchtelingen bescherming bieden. Dat kan alleen door een heldere en rechtvaardige asielpcedure: snel én zorgvuldig. Individuele beoordeling van elke asielzoeker is en blijft het uitgangspunt. Toegelaten vluchtelingen dienen snel kansen te krijgen om in de Nederlandse samenleving te integreren. Herhaalde asielaanvragen moeten worden voorkomen. Diegenen die te horen hebben gekregen geen verblijfsvergunning te krijgen, moeten Nederland daadwerkelijk verlaten. De overheid moet geen valse verwachtingen wekken. Mensensmokkel en mensenhandel worden in Europees verband bestreden. Een Europese aanpak ondersteunt opvang van vluchtelingen in de eigen regio.

ALLEMAAL MEEDOEN

Wie zich in Nederland wil vestigen moet kunnen meedoen in onze samenleving. Daarom zijn de eisen aan gezinsmigranten de afgelopen jaren strenger geworden. Ook wie eenmaal in Nederland is moet inburgeren. Zonder inburgering grijpen

mensen naast alle kansen die hier zijn. Dat kan leiden tot armoede, achterstand en isolement. Daarom vraagt de nieuwe inburgeringswet aan nieuwkomers en oudkomers om Nederlands te leren en zich onze samenlevingsregels eigen te maken. Gelijkaardigheid van mannen en vrouwen, van homo's en hetero's, van mensen van iedere afkomst is daarbij de belangrijkste norm.

Pas dan kunnen mensen echt integreren en actief deelnemen aan de samenleving. Hindernissen op weg naar werk of een eigen bedrijf moeten zoveel mogelijk worden opgeruimd. Ook moeten ouders de verantwoordelijkheid nemen voor hun kinderen, betrokken zijn bij de school en zich liefst ook inzetten op de sportclub.

Behalve werk en school is de buurt van groot belang voor integratie. Er zijn goede middelen om de leefbaarheid in achterstandswijken te verbeteren. Bijvoorbeeld het niet toewijzen van een woning aan sommige mensen op grond van sociaal-economische criteria. Ook bevordering van het eigen woningbezit draagt bij aan leefbaardere buurten.

KIND VOOROP

Kinderen opvoeden is een voorrecht. Ouders die dat misbruiken, dienen het te verliezen. Getreuzel met betrekking tot ouders die hun kinderen slecht behandelen of mishandelen leidt alleen maar tot blijvend ernstige beschadiging van het kind. Vaak gaan zij een moeilijk of zelfs crimineel leven tegemoet. Dat is vreselijk voor hen en slecht voor de maatschappij. Snel en daadkrachtig ingrijpen is geboden.

Als een kind in problemen verkeert, moet er altijd maar één instantie eindverantwoordelijk zijn. Instanties worden zoveel mogelijk gebundeld op gemeentelijk niveau, zo dicht mogelijk bij het kind. Wachtlijsten voor kinderen die behandeling nodig hebben worden opgeruimd. De mogelijkheden voor adoptie en pleegouderschap worden verruimd.

MET SMAAK...

Zoals wij trots zijn op Rembrandt en genieten van de Amsterdamse grachten die vorige generaties ons nalieten, zo moeten onze prestaties de trots zijn van toekomstige generaties. Daarom en omdat een bloeiend, divers en kwalitatief hoogstaand kunstenaarsbod in sterke mate kan bijdragen aan het maatschappelijke welzijn is een substantieel staatsaandeel in de financiering van kunst verdedigbaar.

Ondernemingen in de cultuur- en vermaaksector zijn sterk, maar hebben meer dan vele andere te maken met een razendsnel veranderende wereld. Het is belangrijk dat uitgevers en mediabedrijven meer ruimte krijgen om multimediaal te opereren, zodat zij over en weer creatieve verbanden kunnen scheppen. Weg met de opgelegde schotten tussen kranten, televisiezenders en internetbedrijven.

Ook in een divers medialandschap blijft een sterke publieke omroep nodig. Voor de programma's die commerciële omroepen niet aanbieden maar waar wel behoefte aan is, zoals levensbeschouwelijke programma's, educatie en cultuur. Maar vooral vanwege al die programma's die voor gedeelde ervaringen zorgen, die de gespreksstof leveren voor bij de koffieautomaat: nieuws, actualiteiten, nationale evenementen en sport. De publieke omroep moet dan ook in staat zijn en blijven om sportevenementen uit te zenden. Voetbal terug bij de NOS mag niet op politieke obstakels stuiten. Sesamstraat moet blijven.

Zo'n publieke omroep kan met één net minder opereren en moet besparen op overhead. Er dienen voldoende program-

ma's te zijn die niet door kijkcijfers worden geregeerd. De publieke omroep hoeft niet reclamevrij te zijn: ook reclame hoort bij de gedeelde ervaring.

RESPECT VOOR DE PATIËNT

Een goede gezondheid is ons allen veel waard. Als je ziek bent, wil je kunnen vertrouwen op een uitstekende gezondheidszorg. De Nederlandse zorg is relatief duur voor een middelmatige kwaliteit. De financiering van het zorgstelsel is net ingrijpend gewijzigd. Een belangrijke stap vooruit. Maar er kan meer. Te beginnen met een verhoging van de veiligheid, de kwaliteit en de patiëntvriendelijkheid.

Ziekenhuizen en zorginstellingen richten hun werkwijze meer in rond het ritme en de wensen van de patiënt. Dankzij een grotere openheid van de prestaties van ziekenhuizen en specialisten weet je waar je het best heen kunt gaan. Wanneer daarnaast iedere patiënt beschikt over eigen gegevens in een 'elektronisch patiëntendossier' wordt de afhankelijkheid van één arts of instelling kleiner.

In verpleeghuizen en thuiszorg wordt de regelzucht teruggedrongen; de thuiszorg-hulp is nu zowat te druk met formulieren om toe te komen aan het koffiepraatje. In zorghuizen die creatief proberen in te spelen op wat de oudere wil, blijkt al heel veel mogelijk. Handen aan het bed, ruimte voor de vakmensen.

Thuiswonen is voor ouderen prettiger dan in een verzorgingshuis. Bij woningbouw moeten we met dat gegeven beter rekening houden. Verpleeghuizen moeten meer variatie bieden: koopflats voor wie het wil betalen, een huurappartement voor wie dat geld niet heeft. Dit vereist een splitsing in de financiering van woon- en zorglasten voor ouderen.

We moeten scherp blijven toetsen welke zorg we collectief financieren en voor

Financiële Paragraaf

Beschikbaar bij voorzichtige groei	6,5
Ombuigingen:	
Rijk en zorg	5,9
Sociale zekerheid	2,3
Rendementsheffing woningbouwcorporaties	3,5
Overig	-1,2
Totaal beschikbaar in mld euro	17,0

Aanwending	
Nieuw beleid:	
Kinderopvang	0,4
Onderwijs	1,0
Veiligheid	0,4
Defensie	0,3
Infrastructuur	0,5
Lastenverlichting:	
Verlaging alle tarieven inkomstenbelasting/loonbelasting met 3%-punt	7,7
Afschaffing eigenarendeel OZB voor woningen	1,4
Halvering tarieven successie- en schenkingsrecht	0,8
Stimulering nieuw ondernemerschap	0,1
Bijdrage staatsschuldaflossing	4,4
Totaal aanwending in mld euro	17,0

welke zorg je je individueel moet verzekeren. Minder noodzakelijke voorzieningen en aanvullende individuele wensen kunnen in grotere mate dan nu worden overgeheveld naar het vrijwillig aanvullende pakket.

STERK IN DE WERELD

Ons land moet in een turbulente wereld krachtig opkomen voor zijn belangen. Bovendien willen wij actief streven naar een menswaardig bestaan voor alle wereldburgers.

Bij een actief buitenlands beleid horen de middelen om hieraan uitvoering te geven. Nederland moet binnen de VN, de NAVO en de EU een betrouwbare bondgenoot en partner blijven.

De Europese Unie en de interne markt zijn voor Nederland van enorm belang. Maar Europa moet goed kijken naar haar kerntaken en de overlap van regels. Uitbreiding van de EU, mits volgens de vastgestelde regels, betekent dat meer mensen meedoen met de gezamenlijke markt en rechtsorde. Dit is uiteindelijk goed

Weg met de bestuurlijke wirwar

De overheid is er voor de burger en moet dus dienstbaar zijn. Want uiteindelijk is die burger de baas. Bestuurlijke verantwoordelijkheid is onvoldoende zichtbaar. In de huidige wirwar gaat iedereen er een beetje over dus niemand echt. Dan moet je niet verbaasd zijn als de mensen niet meer weten wie ze ter verantwoording kunnen roepen. In een democratie moet de macht liggen waar de kiezer er greep op heeft.

Dit begint met een heldere bepaling van de publieke taken. Deze worden niet pri-

Een kwart minder bestuurders

Meer dan 12.000 bestuurders en volksvertegenwoordigers zijn dag in, dag uit, bezig Nederland te besturen. De rijksoverheid, twaalf provincies, 458 gemeenten, tientallen deelgemeenten en stadsdelen, en vele honderden andere bestuurlijke organen behartigen de belangen van 16 miljoen inwoners. Ministers, gedeputeerden, wethouders en burgemeesters rennen van het ene overleg naar het andere en komen bij al die vergaderingen zeer dikwijls steeds dezelfde personen tegen. Nodig is een radicale vermindering van de bestuursdichtheid op alle niveaus: minstens een kwart kan eraf!

Wat geldt voor het land geldt ook voor Den Haag: de Tweede Kamer kan terug van 150 naar 100 zetels. Dat houdt het debat op hoofdzaken.

vat uitgevoerd, tenzij op contractbasis. Goed doen wat kan, niet doen wat niet zal lukken, niet te veel doen.

Uitgangspunt voor het openbaar bestuur is en blijft: regel zoveel mogelijk dichtbij de burger. De gemeente krijgt dus waar mogelijk ruimte voor het maken van eigen keuzes. Het snoeien in taken van provincies vergroot de duidelijkheid. Geen provincie-ambtenaren dus voor onderwijs, integratie, ouderen- en jeugdzorg. De provincie beperkt zich tot ruimtelijke ordening, verkeer en milieu.

Het is tijd voor de gekozen burgemeester. In de Grondwet moet daarom worden vastgelegd dat de burgemeester rechtstreeks door de lokale kiesgerechtigden wordt gekozen.

WAAR VOOR JE GELD

De doelmatigheid en dienstbaarheid van de uitvoering door rijk, provincie en gemeente moet omhoog. Efficiency is een dure plicht.

Informatie- en communicatietechnologie maken het mogelijk de burger veel beter te bedienen en bijvoorbeeld maar één keer gegevens op te vragen en niet telkens opnieuw. Het geeft de overheid ook kansen aanzienlijk efficiënter te gaan werken. Voorwaarde daarvoor is een strakke landelijke regie en het voorkomen van eigen koninkrijkjes.

Ook binnen de overheid is nog het nodige te doen aan het verminderen van lastendruk. Met behoud van kwaliteit moet een kwart af van het geheel aan interne controles.

voor onze economie en veiligheid. Hier past bij een zo sterk mogelijke Europese handelspolitiek en energiepolitiek.

Ons land levert al een belangrijke bijdrage aan ontwikkeling elders in de wereld. De opening van de markten van de rijke landen voor de arme landen moet aan deze ontwikkeling nieuwe impulsen geven.

Nederland moet de beschikking blijven houden over een moderne krijgsmacht, die zonodig in moeilijke omstandigheden en ver van huis kan worden ingezet. Samen met gelijkgezinde landen moeten wij zoveel mogelijk op de problemen af vóór zij bij ons komen.

Onder het gezag van civiele autoriteiten voert de krijgsmacht ook binnen de landsgrenzen steeds meer taken uit, bijvoorbeeld ter bestrijding van terrorisme. Ons land moet voor de krijgsmacht meer over hebben. De mannen en vrouwen van de krijgsmacht verdienen het en de weerbaarheid van onze democratie is ermee gediend.

Overheden moeten ophouden elkaar vliegen af te vangen door elkaars regels te overtreffen. Dus geen nationale aanscherping van Europese regels. Geen provinciale aanscherping van nationale regels. Geen gemeentelijke aanscherping van provinciale regels.

Uitvoeringsorganisaties houden zich aan een harde bureaucratienorm: maximaal vijftien procent kosten voor management en administratie. Deze norm moet gelden voor alle organisaties die voor de helft of meer uit belastinggeld worden betaald, dus ook scholen en ziekenhuizen. Laat de vakmensen hun werk doen!

BV Nederland?

De overheid moet goed presteren, dienstbaar zijn en doelmatig werken. Toch is de overheid geen onderneming. De Nederlandse staat is geen BV. Burgers zijn geen klanten. Het verschil? Je wordt in de staat geboren of je komt er binnen. In de taal en tussen de mensen. Je kunt niet zonder. Zelfs als je het land uitgaat, zit Nederland onder je huid. Een burger heeft dus niet de macht van de klant, die ontevreden kan weglopen. Daarom moet heel duidelijk zijn dat de burger in dit land de baas is. Daar zijn parlementsverkiezingen voor. Maar verkiezingen alleen volstaan niet. Je bent pas vrij burger, als de verkiezingen ergens over gaan. Daarom leggen wij deze heldere keuzes aan de kiezer voor.

Colofon

Samenstelling programmacommissie:

Ben Verwaayen (voorzitter)
 Bé Buining
 Geert Dales
 Caren van Egten
 Mark Harbers
 Guy Kerpen
 Karin van Rooyen
 Titia Rothuizen
 Alexander Oostermeijer (secretaris)
 Luuk van Middelaar (penvoerder)